

Nro. 1.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ÉS AR KIRALY.
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indúlt Bétsböl el 1287 — Januarius 3-dik napján,
1809-ik esztendőben.

B é c s .

Felséges Afzonyunknak mostani változó egészsége miatt az a' pompás egyházi parádé, melly minden esztendőben, új esztendő napján a' Fels. Császári Királyi Udvarnál tartatni szokott, most egészen elmaradt, és sem maga Eö Csász. Kir. Felsége, sem a' Fels. Cs. K. Herczegek, sem a' ministerek, és más főbb rangú tisztek Eö Felségeknek idvezlésekre az udvarnál meg nem jelenhettek.

A' Pétersburgi Cs. Kir. udvarhoz rendeltetett Herczeg S c h w a r z e n b e r g innen már el utazott, igen fontos dolgok lévén reá bizattatva. — Né-

hány napokkal ennekelötte egy Frantzia Kurir utazott itt kereftül Konstantzinápolyba avval a' hírrel, hogy Fr. Császár N a p o l e o n Spanyol Országnek fő és anya városát Madrított már meg hódolhatta — Gróf M e t t e r n i c h a' Frantzia Csász. udvarnál lévő Austriai Csász. Követ, előbbi fontos hivatalának tovább isleendő folytatása végett Dec. 23 ik napján Párisba ismét vissza utazott.

Pecze Sz. Mártoni Plebánust, Consistorialist, és Tek. Bihar Vármegyének hites Tabla Biráját, Fő Tisztelendő Nagy - Ajtai C s e r e y S á n d o r Urat, egyházi hivataljának serény és buzgó folytatására, nevezetesen, a' helysegbéli ifjúságnak kereftény módon való nevelésére és oktatására nézve, a' N. Váradi Nemes Kaptalannak titularis, avagy betsülletből való Kanonokjává tenni méltoztatott Fels. Urunk.

A' meg nem égő Spanyol nevezet alatt már az egész Német Országban esméretes és igen hires Kémikus R o g e r M i k l o s I s i d o r, minekutanna az ide való Csász. fő Policia Hivatalnál a' leg nevezetesebb Bécsi Kémikusoknak jelenlétekben a' maga igen fontos talalmányának valóságos vóltát meg mutatta vólna, annak a' múlt Decemb. 30. ik napján a' Wieni teátrumban, igen számos néző sokság jelenlétében, és bamulására, leg első próbáit mutatta. Tüzes vasat veszen a' szájába, azt a' nyelvére teszi, tüzes vas tablára áll, olvasztott ónt, forró olajat, választó vizet iszik minden sérelem avagy vezedelem nélkül, 's annál fogva meg mutattya, hogy olly még eddig nem esmért titkot talált, mellynek segítsége által a' leg sebesebb tüztől 's forróbb italtól is meg tudja magát menteni. Az ő próbatételei álmélkodást szerzetek a' nézőkben.

Spanyol Országai hadi Környülállások.

A' 14-ik Frantzia Bulletinnek további folytatása: Minekelötte Madridd városának ostromoltatásához fogtanak volna az az előtt táborozó Frantzia hadi seregek, a' Fr. Ármadiának General Kvar-télymestere a' Neuschateli Herczeg (Marsal Berthier Sándor) következő foglalatu levelet küldött Dec. 3-ikán azon város Commendansához Castelar Generálhoz: „Mivel a' Frantzia ármadiat egészen Madridd kapui eleibe hozták a' hadi történetek, és mivel annak erőszakosan leendő megvétetésére már minden intézetek meg tétetődtek: szükségesnek és minden pallérozottabb nemzetek szokásásokhoz illendőnek lenni tartottam Kigyelmedet Generális Uram arra emlékeztetni, hogy ezen nevezetes várost az erőszakos meg vétel szörnyüségének tárgyává ne tegye, és olly számos békefséget szerető lakosokat a' háború gonofzainak fel ne áldozzon. — Mivel azon városnak szomorú környülállásairól semmit sem akarok Kigyelmed előtt el titkolni, egy olly fogságunkban lévő Spanyol tizst által küldöm Kigyelmednek ezt a' felkérést, a' ki szemmel látott tanúbizonysága lehet azoknak az eszközöknek, a' mellyekkel a' Fr. ármadia a' városnak meg vételében élhet. Az én Generális Uram eránt való tizfteletemről legyen bizonyos. — Sándor General Kvártélymester.

Erre a' levélre a' fent nevezett Spanyol General, és Madridd városa Commendansa következőképen válaszolt: Fels. Neuschateli Herczeg! Minekelötte meghatározott választ adnék a' Herczegséged levelére: szükségesnek itilem ezen városnak

igazgatóival ezen tárgyról tanátskozni, és a' nép szándékát is tudni, a' midőn annak jelenvaló környüállásait szemel eleibe terjesztem. A' melly végre kerem Herczegségedet, engedjen nékem tartozó kötelességemnek végbe vitelére egy napi fegyvernyugvást. Igirem, hogy vagy hólnap idején reggel, vagy talán még az éjjel választ küldhetek Herczegségednek egy Stabalis tizt által. — Kérem Herczegségedet, vegye el azon tizzteletről valló bizonyosá tételemet, a' melly a' Herczegséged fő rangját, és érdemeit illetik. — Madrirtban, Dec. 3-ikán, 1808 ezst. F. Marquis Castelar.

Ennek a' Madritti Commendánsnak Dec. 4-ik napján következendő foglalatú levelet küldött a' Neuchateli Herczeg a' Madrirt előtt való fő hadi szállásról: General Castelar Uram! Madrirtot vedelmezni a' hadi principimok, és a' lakosok ellen való kegyetlenség volna. Eö Császári Felsége engemet meg hatalmazott arra, hogy másodszor is fel kérjem a' várost. Irtodztato ártilléria vonattatott ki, a' mina árok is készek az ő nevezetesebb mináikat a' levegőbe vettetni, több tsapatseregek azok mellett a' városba vivő utak mellett vannak, a' mellyeket a' voltigörök már el foglaltak. De Császár Eö Felsége mindenkor, még győzedelmeinek közepette is nagy lelküséggel viseltetvén, a' városnak meg támadtatását dél után két órára halasztva. Madrirt a' tsendes lakosoknak, a' vallásnak, a' vallás szolgáinak óltalmazásokra, bátorságokra, sőt a' meg lett dolgoknak elfelejtésére is támaszkodhatik. — Függessze ki Kigyelmed még két óra előtt a' fejer zászlót, küldjön ki Commisariusokat a' város fel adása végett való alkudozásra. Vegye el Generális Uram az én ma-

ga eránt való tiszteletemet. — Generál Kvar-
télymester Sándor.

A' Császárnak az a' beszédje, mellyet Generál Morla és Don Fernando de la Vera előtt az előtt harmad nappal mondott, és a' mellyet ök is a' város nevezetesebb lakosi előtt el beszéltettek, az a' minden kétségen kívül való dolog, hogy maga is jelen van a' Császár, 's végre az a' nagy vesztés, mellyet az előtt való napon szenvedtek, minden Madritti lakosoknak sziveket keserüséggel 's bánattal töltötte bé. — A' Dec 3-ik napját követett éjjel a' tsendelésnek főbb megháborítói, és a' városban volt Spanyol hadi népnek nagy része el futottak, 's széllyel oízlottak. Dél előtt 10 órakor, a' mint a' múlt posta napon említettem, a' város kórmányát kezére vette Gen. Bailard minden örállóhelyeket el foglaltak a' Frantzia katonák, közönséges pardon hirdettetett ki. — Ezen szempillantattól fogva férfiak, asszonyok, gyermekek bátorságofsan járhattak az útzákon, a' kereskedőknek áruló bóltjaik éjféel előtt 11 óraig nyitva tartattak, a' lakosok magok ki tisztították az útzákat, a' szerzetesek klastromjaikba visszamenek, és néhány órák múlva más ábrázatban volt a' város.

Sok emberek el nem titkolhatták, mit miveltek volna az olly környülállásokban, álmélkodtak a' Frantziák nagy lelkiőségén, mingyart 50000 puska és 100 ágyúk adattattak által a' győzedelmesekek. Egyébaránt lehetetlen azon szorongattatásokat le írni, a' mellyek közt 4 hólnap elfolyása alatt vóltak ennek a' boldogtalan városnak lakosi. Semmi hatalommal nem bírt a' Junta, a' végre hajtó hatalommal a' leg ostobább és duhösködő emberek bírtak.

a' köfseg minden fzezpillantatban meg öldöfte maga Elójáráóit 's Generálífsait, vagy akasztófával retten-tette őket. — Generál M a i s o n sebbe esett, Generál B r ü y é r e , a' ki vigyázatlanságból, abban a' fzezpillantatban, mellyben az ágyuzás meg fzünt, előbb-re ment mint kellett volna, agyon lövetett; 12 katonáink hóltak meg, 50 esett sebbe, ennek a' kevés vesztésnek oka pedig e' volt, mivel kevés hadi népünk küldetett a' város meg támadására, igazán szólván, a' város félénk védelmezői is roffzúi visel-ték magokat; azok a' tiz ezer emberek, a' kik a' Somo-Sierrai és Burgósi verekedésekből el fzőktek, Decemb. 3-ikán három mértföldre vóltak Madrítól, a' kiket mindazáltal egy Frantzia lovas tsuport szel-lyel üzött, 40 ágyút, és 60 bagazsiás fzekeret vett el tőlök.

Méltó a' következendő dolgot emliteni. Egy 80 esztendős fzezolgálton kívül lévő Generális, a' ki Madritban tulajdon házában lakott, és a' kihez egy Frantzia tífzt a' maga népével együtt kvártelyra bé szállott, a' maga ifjú hajadon leányát karján fogva eleibe vivén így szóllott: Én mint öreg katona tudom a' hadi törvényeket, imé a' leányom, 900000 livert adok vele mennyegzői ajándékba, mentse meg Kigyelmed az ő betsületét, 's vegye magának fele-ségül. — Az ifjú tífzt örömébe nem tudta mit mi-vellyen, meg ölelte az öreg vitézt, és mind ötet, mind familiáját óltalma alá vette. — Melly méltók azok a' büntetésre, a' ki a' népes városoknak lako-sit fzerentsétlenekké teszik!

A' Dantzigi Herczeg (Marsal L e f e b u r e) Dec. 3-ikán Segoviába bé ment, az Istriai Herczeg (Mar-sal B e f s i e r e s) 4000 lovasfággal a' Penas Spa-

nyol General osztály seregét, melly a' Tudelai verkedés után Gvadalexara felé futott, üzöbe vette. Florida Blanca és a' Madritti Junta Toledóba futottak, de mivel ott sem tartották magokat bátorságosoknak, az Anglusoknál kerestek menedék helyet. Ezek Nov. 20-ik napján 6000 emberrel Escuriálba marsiroztak, 's ott egynéhány napig maradtak, 's olly feltett szándékjok vólt, hogy a' Pirenéus hegyeken által mennyenek, 's a' Garonne folyóvizhez nyomúljanak. Az ő népeik igen pompások és jó fenyték alatt tartatnak, magok eránt nagy bizodalmat öntöttek a' Spanyolokba, nagy reménységben vólak, hogy azok Somo-Sierrát és Madrített óltalmazni fogják, de nem esmérték vóltaképen az Anglusokat, a' kik allig hallották meg, hogy a' Császár Somo-Sierába érkezett, és már magokat vissza vonták, 's most már Salamankán keresztül a' tenger felé marsiroznak. Egy Spanyol nekünk így szóllott: Eleg fegyvert, puskaport, monturt hoztak minékünk, de valóban tsak azért jöttek hozzánk, hogy bennünket fel ingereljenek, eltsábitsanak, és a' kétséges kimenetelü környülállásokban magunknak hagyának. Ennek így szóllott egy Frantzia tizt: Hát nem tudja e' Kigyelmed az újabb történeteket? Mint bántak és miveltek a' Hollandiai Helytartóval, Szardiniával, Austriával, 's nem régiben az Orosz Birodalommal és Svécia Országgal? Mindenütt háborút gerjesztenek, fegyvert mint mérget osztanak ki, de véreket tsak magokért ontyák ki, az ő egoismusoktól (magok felettébb való fzeretétektől) egyebet várni nem lehet. De, felelt a' Spanyol, az ő dolgok a' mienkel köz, 40000 Anglus elegendő vólna a' Spanyol és Portugallia Országok dolgának el

választására. Ollyanképen, felele a' Francia tisztt, az Espinosai Burgosi, Tudelai és Madritti verekedésekben jelen kellett volna nékiek lenni “

Eddig van a' 14-ik Frantzia hadi Bülletin, most már a' 15 ik is következik, melly Madrirtban Dec. 7-ik napján 1808 adattatott ki. Császár Eö Felsége, úgymond. Senarmont ártilléria Generálist osztályos Generállá, Segur Fő Strázsamestert pedig Commendans Adjutánsa tette; ez az utólsóbb itt nagyobb sebbe esvén, kevés reménység vólt élete megmaradásához, de már most veszedemen kívül van.

Góf Krazinsky a' Lengel könnyűszerű lovas sereg Oberstere noha beteges, még is mindenkor jelenlenni kívánt a' maga seregénél. — Babeki és Wolygurski Kir. Kamarás Urak, és Surzyesky a' Lengyel könnyűszerű lovas seregénél szolgáló katona, a' kik zászlókat nyertek az ellenségtől, az érdem legionak tagjaivá tétettek, ennekfelette azon könnyű sereg több tagjait, tiszteket és köz embereket azon rend tziemerével fel ékesítete a' Császár. — A' Lubieny eskadronjának vezére, Dec. 2-ik napján a' Castannos ármadajának maradványát Gvadalexara környékén meg kémlélte, melly General Pena kormányja alatt vólt, magát pedig Castannost viselt hivataljától a' Junta meg fofztotta. “

„Herczeg Infantando leg főbb oka vólt hazája fzerentsétlenségének, ő vólt Angliának kiváltképen való eszköze, ő vólt az, a' ki által az atya és fiú közt való háborúságot indította, a' ki Károly Király királyi fzekit fel fordítani igyekezett, azért mivel ez Frantzia Országgal baratságban élt; ő vólt, a' ki a' népet a' Király első ministere ellen

fel ingerlette, hogy annál fogva az ifjú Kir. Herczeget a' leg főbb méltósagra emelhesse, ő volt, a' ki a' régi Nápolyi Kir. házból vele feleséget vétetett, 's az által a' Frantziák ellen való gyűlölségét vele bé szivatta. — Ez a' Herczeg Infanta do volt az Eskuriali titkos öfzve esküvésnek szerzője, a' midőn a' Spanyol Armadiának fő kormányja, mint Cenerálissimusra reá bízott. — Bayonnében, mint a' Spanyol Kir. testörző seregeknek Oberstere a' Jósef Napoleon Király hűségére meg eskütt, Madritba való visszajövedele után állórczáját le vetvén mindjárt ki mutatta, hogy tzimborás barátjok legyen az Anglusoknak. — Ő nálla voltak szálláson az Anglus Ministerek és Agensek. Minekutánna hazafiait az ellentállásra fel ingerlette, ő maga azon szin alatt, hogy segítséget fogna hozni, Madritból el futott, és senkiről nem szorgalmatoskodott annyira, mint az Anglus Agensről, a' kit magával együtt el is vitt. — Mit nyert ezen maga viseletével? mind rangját, mind minden örökségeit elveszti, a' mellyekből két milliommál több jövedelmet vett bé esztendőnként, Angliában pedig a' hova futott, mindenektől gyaláztatni és útáltatni fog.

„General Lahoussay az Eskuriált el foglalta (tudniillik azt a' hires klastromot, mellyet néhai II. Filep Király, S. Quinteni győzedelmének emlékezetére 1557-ik esztendőben épített, és a' mellyben azon időtől fogva a' Spanyol Királyok, és Kir. familia temetkeztek), és azokat a' 6000 fegyveres parasztokat, a' kik azt védelmezni akarták, szellyel üzte Madritban a' tsendefség helyre állott, a' hol 200,000 font puska port, 10000 golyóbist, két millio font ónt, 100 táborigyűt, és 120000 töbnire Anglus flintát ta-

láltak és foglaltak el a' Frantziák. — Önként ki engedik a' lakosok magokat a' tegyverből vetkeztetni, 's örömet engednek a' Királyi hatalomnak. — Jósef Napoleon Király egy új regementet állított fel Royal Etranger (idegen Királyi.) nevezet alatt. — A' szökött katonák, és a' Spanyol szolgálatban volt Németek vétetnek a' ba' fel. Az ifjú Reding is egy új Helvetus regementet állított fel, a' ki mint igaz Helvetus patriota úgy viseli magát, és mindenektől betsültetik; ellenben General Reding közönséges útálatban van, kéntelen leszen Londonba bújdosni, 's ott kegyelem kenyeren élni.

A' 12.ik Decemberi Bayonnei tudósítások szerint, már 20 mértföldel vannak Madritten túl a' Frantzia könnyű lovasok, és Andaluziaig 's Salaman-káig járnak ki portázni. A' Frantzia Országba hadi fog-ságra vitetett rongyos Spanyolok bámulnak a' Frantzia gyalog regementeknek szépségén, és felette motskollyák azokat, a' kik mind őket, mind hazájokat szerentsétlenségbe ejtették.

16.ik Bulletin költ Madrittban Dec. 8 ik napján. — A' Tudelai verekedésben, három Lengyel regementek derekasan viselték magokat. Ofztályos Generális Ruffin, Aranjuez mellett a' Tágus folyóvizen által költözvén, Occannaba marsirozott, a' hol annak az Andaluziai armádiának, melly Cuenzan által Andaluziába futni akart, az útját el állotta. — A' Milhaud és Lasalle Generáloknak lovas ofztály seregeik Tolaver de la Reinaa keresztül Portugallia Országba marsiroznak. — A' Danzigi Herczeg a' maga corpusával ma Madrittba érkezik, Marsal Ney Gvadalexarába már bé ment. — Császár Eö Felsege az ostromlás szörnyükövetkezéseitől a'

Saragofszai betsülletesebb lakosokat meg menteni kívánván, meg parantsolta, hogy addig, míg azok Madrid meg vétetéséről, és a' Spanyol insurgents seregeknek izéllyel ofzlattatásokról tudósítást nem vesznek, a' várost meg ne támadják. — Ellenben hogyha továbbra is vakmerőséggel akarják magokat védelmezni, a' minak és bombik őket ezekre fogják hozni. “

„A' Spanyol Országban lévő Frantzia nagy armadiának 8-ik corpora (Herczeg Abrantes, vagy Marsal Júnót vezérlése alatt) már Spanyol Országba be érkezett, Delabor d Generálnak fő hadi szállása Vittoriaba van. A' Generál Valence Lengyel Oisztály serege ma Ruitragoban leszen. — Minden felől vissza húzzák magokat az Anguok, a' Lassalle ofztály serege azonban reájok bukkanván, 10 embert közzülök le vagdalt. — Nov. 23-ikán 400 Anglusok a' szárazra ki szállván, egy Olasz battallion őket meg támadta, 10-et öfzve aprított, sokat meg sebesített, a' többit a' tengerbe ugratta. — Novemb. 24-ikén General Alvares 6000 Spanyolokkal a' mi Fluvia mellett vólt tanyánkat meg támadta, a' kiket mindazáltal Generál Souham nagy veszteséggel vissza vert, 's közzülök sokat el fogott. “

Nagy Britannia.

A' Londoni antiministerialis, vagy oppositio-nalis újság levelek így szólnak: “Spanyol Orzágnak szerentsétlen történetei, a' mint azokat eleve el lehetett láni, meg valóságosodtak. A' mi Spanyol és Portugálliai Orzágunkban lévő armadiainknak minden hadi tetteikből ki tettzik, hogy azok minden eleve való el számás nélkül valók vóltak, hogy tellyes-

séggel nem erőlködtek, és hogy a' köz dologra keveset ügyeltek. A' kedvezőbb időpontja után egy-néhány hónapokkal később mentek a' had piatzára, mivel már annakelőtte a' nevezetesebb tsatáknak végek volt, a' Spanyol insurgens seregek már akkor vagy meg verettettek, vagy félllyel üzettek. Azonközben hogyha olly nagy számmal vannak a' Spanyol hadi seregek, a' mint híreltetett, ha szintén annak egy része semmivé tétettetett is; mindazáltal kevés haszna volna abból az ellenségnek, és még az által nem nyitódna út azon Ország belsőbb részébe való bemenetelre. — A' mint hallatik, azon Ország több tartományoknak lakosi minden butorjaikkal, és ingó vagyonnaikkal bellyebb vonták magokat, és lakhelyeiket vagy üresen hagyták, vagy előre meg gyűjtötték, úgy annyira, hogy több vidékek hasonlókka lettek az Egyiptomi kietlen pusztákhoz. Számos juhnyájak is a' déli Spanyol Országba hajtattak. — A' Spanyoloknak több hadi erejek Madritton túl, Valenciába, Új-Kasztiliába és Estremaduraba gyűjtettek öszve. — A' tartománybéli militzia, mellyből egy fegyver fogható ember sem vonhattya ki magát, szorgalmatofsan gyakoroltatik a' fegyverben. — Minden kintsek, arany, ezüst, jó gyöngyök, 's brilliántok Anglus és Spanyol hajókra hordattak, a' mellyeken, ha szerentsétlenek lennének, északi Ámerikába mehetnek.

A' Londoni Kurir is, melly hivatal szerént való újság levélnek tartatik Angliában, így beszél e' tárgyról: „Igen szomorú hireket vettünk Spanyol Országból. A' Castannos Generál armadiája az Iberis folyóviz déli partján meg verettetett, és egy más lineán Burgosból, Lerma és Aranda városokoa

által Ó Kasztiliának Duero folyóvizéféle mennek a' Frantziák. A' Gvadaramai pozttokra (Madridtól 26 mértföldre) szamos fegyveres népet állítatott ki a' Junta, a' hova az Eskurial mellett volt Anglus hadi sereg k is mentenek. Ez a' poztt a' Francziáknak a' Somo-Sierrai hegyeken Madrirtba való menekteleket meg nem akadályoztathatja (Olvasd meg a' 13-ik Buletint). A' General Moore vezérlése alatt lévő hadi seregeinknek első osztálya Novemb. 11-ikén Salamankanál, a' Generál Baird kórnánya alatt lévő azon hólnap 22-ikén Astraganál; General Pallafox a' magaeival Nov. 28-ikán Caperosa, Gen. Castannos pedig Tudela mellett táboroztak; egyik armádiánk Corunnánál fog kifzállani, a' másik pedig a' Portugalliai határokhoz vonnya magát. — A' Portsmouthi és Plymouthi kikötőhelyekben lévő hadakozó hajok nagy sebeséggel ki kefitetvén a' Spanyol Orizági tenger partokhoz küldetnek. — Oportóból olly tudósítást vettünk, hogy a' Spanyol Orizági Insurrenssek szerentsélen állapotjoknak hire oda is el vitetvén, onnan is, a' mennyire Portugalliának környülállásai engedték, segítség küldetett. "

Északi Európa.

Berlinből Decemb. 10-ik napján. A' Brandenburgiában fekvő minden Pruffziai hadi seregeknek, sőt a' Kir. testörző batallionoknak fő vigyazójává Tauenzién Generál Lajtinantot a' maga adjutánsát Kleist Oberstert pedig az Oderai Frankfurt Gubernátoráva, és az alsó Sziléziai hadi seregeknek fő igazgatójává nevezte ki a' Király. Ez

az Oberster különbözik attól a' Madgeburgi vólt meg halálozott General Kleistól, a' ki azon erőfséget a' Frantziáknak olly könnyen fel adta. Az ide való nemzeti gárdisták serege 2000 főről 6000-re fog szaporittatni. — A' Berlini Magistratus az oda őrizetre ment Kolbergi katonaság tisztjeit meg vendéglette. Midőn Decemb. 5-ik napján a' Frantziák Potsdami kapun kiköltöztek vólna, így kiáltoztak: **Éllyenek a' Pruffzusok!**

Koppenhagából Decemb. 6-ikán. Az ide való udvari újságokban következő jegyzés talál-tatik. Az N. Britanniai Ministerium mindenkor av-val ketségtette a' száraz Európai Hatalmaságokat, hogy őket hathatofsan fogja segiteni, azonban ha maga pártjára vonhatta, magoknak hagyta. El kerülhetetlenül a' Svéciai Király is, a' ki a' természetes Status egyefséget meg vetette, a' ki az éizaki Európának javát és betsületét védelmezhetne vólna, aldozatjavá fog az Angliai politikának lenni. Annak fényes igireteiben bizakodván olly nagy Hatalmas-sággal szállott szembe, a' kinek tellyelséggel ellene nem álhat. Segitséget ugyan küldöttek néki az Anglus ministerek, de azt tsak hamar vissza hívták. Sokkal fontosabb planumok, a' Spanyol Országai környülállások foglalatoskodtattyák őket, a' Svéciai Királyról el felejtkeztek, minekutánna ő Angliában bizakodván, a' maga országait és királyi koronáját koczkára vetette, és a' maga jobbágyit olly háborúba keverte vólna, melly nekiek se nem tettzik, sem azt szükségesnek nem tartják.